

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 7649814
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

12 Ekim 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/842
9211

ADANA MİLLETVEKİLİ
SAYIN TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ'UN
TBMM 7/847 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Geçtiğimiz günlerde sosyal medyaya ve basına Seyhan Nehri'nin aşırı kirliliğini gözler önüne seren görüntüler yansımıştır. Ekolojistlerin ve uzmanların uyanlarına göre; Seyhan Nehri'ne metal ve plastik geri dönüşüm sanayisinden, Seyhan ve Yüreğir Atık Su Arıtma Tesisleri'nden ciddi miktarda kirli atık su karışmaktadır. Tarsus Baharlı Köyü'nde Seyhan Nehri ile karışan ve TD kodlu kanalların birleştiği büyük kanalın halk ve çevre sağlığını tehdit eder boyutta olduğuna dikkat çekmektedirler.

Yine uzmanlara göre; benzer şekilde Ceyhan nehri de organize sanayi bölgesi başta olmak üzere çok sayıda yerin arıtılmamış kirli atık sularını almaktadır. Bu bölgedeki sularla sulanmış meyve ve sebzeler tüm Türkiye'ye dağılmaktadır. Seyhan ve Ceyhan nehirlerinde kötü renkkoku ve balık ölümleri olduğuna dair çok sayıda şikayet /görüntü mevcuttur.

Bu bağlamda;

- 1- Seyhan ve Ceyhan nehirlerindeki kötü renk, koku ve balık ölümlerinin nedenine dair bir çalışma yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonucu nedir? Yapılmadıysa neden yapılmamıştır?
- 2- Seyhan Nehri'ne metal ve plastik dönüşüm sanayisinden, Seyhan ve Yüreğir Atık Su Arıtma Tesisleri'nden ciddi miktarda kirli atık su karıştığı iddiası doğru mudur?
- 3- Söz konusu su arıtma tesisleri Bakanlığınız tarafından düzenli olarak denetlenmekte midir? Denetleniyorsa ne sıklıkla denetimler yapılmaktadır?
- 4- Tarsus Baharlı Köyünde Seyhan Nehri ile karışan ve TD kodlu kanalların birleştiği büyük kanalın halk ve çevre sağlığını tehdit eder boyutta olduğu iddiası doğru mudur? Bu iddiaları araştıran çalışmalarınız var mıdır?
- 5- Evsel atık suyu arıtma kapasitesine sahip ve mevcut kapasitesi oldukça yetersiz olan Seyhan ve Yüreğir tesislerine devasa tekstil, petrokimya ve plastik endüstrisinin arıtılmamış kirli suları neden dökülmektedir?
- 6- Konuya ilişkin tek hukuki sürecin vakayı haber yapan bir gazetecinin sanayi bölgesi avukatları tarafından şikayet edilmesinin olması olağan mıdır?

CEVAPLAR

30 Kasım-05 Aralık 2022 tarihleri arası Ceyhan Nehri'nde yaşanan balık ölümleri nedeni ile ilgili olarak Adana Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) yetkililerince Ceyhan Nehri boyunca düzenli olarak denetimler yapılmıştır. 02.12.2022 tarihinde HSOSB Atıksu Arıtma Tesisleri çıkışından personellerimiz gözetiminde Bakanlığımız yetkili laboratuvarı tarafından Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Tablo.19 parametrelerini içeren 2 saatlik kompozit numune alınmış olup, ayrıca söz konusu atıksu arıtma tesisinin Ceyhan Nehri'ne deşarj edildiği noktadan anlık su numuneleri alınmıştır. Ceyhan Nehri'ndeki kirliliği izlemek için Atıksu Arıtma Tesisleri'nin Ceyhan Nehri deşarj noktasının üst tarafından yüzeysel su numuneleri alınmış olup, ağır metal, ZFS (Balık Biyo Deneyi) ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) parametrelerine bakılmıştır.

05.12.2022 tarihinde Adana Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) personelleri tarafından HSOSB Atıksu Arıtma Tesisi içinden geçen ve Ceyhan Nehri'ne ulaşan yağmur suyu kanalları ile Ceyhan Atıksu Arıtma Tesisi deşarj noktasından Misis'e kadar olan Ceyhan Nehri kenarı boyunca drone ile gözlemlenmiştir. Herhangi bir balık ölümüne ya da gözle görülür bir kirliliğe rastlanılmamıştır. Sonuç olarak; söz konusu balık ölümünün anlık bir deşarjdan kaynaklanmış olduğu düşünülmekte olup, deşarjın kaynağı tespit edilememiştir.

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi Atıksu Arıtma Tesisi evsel ve endüstriyel nitelikte, arıtımının fiziksel+kimyasal+biyolojik olarak yapıldığı, kapasitesi 72000 m3/gün debisi ise 60000 m3/gün dür. Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) Kimlik Belgesi bulunmaktadır. Bakanlığımız tarafından Sürekli Atıksu İzleme Sistemi ile 24 saat online olarak izlenmekte olup, Adana Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından 3 ayda bir düzenli olarak numuneler alınmaktadır. Son olarak 27.04.2023 tarihinde Sürekli Atıksu İzlem Sistemi (SAİS) Kabini'nden Bütünleşik Karşılaştırma Testi kapsamında numune alınmış olup, analiz sonuçları SKKY Tablo-19 sınır değerlerini sağlamaktadır.

Adana İli Seyhan İlçesi'nde bulunan geri dönüşümcüler sitesindeki ve o bölgedeki geri dönüşüm tesislerinin atıksuları kanalizasyon hattı vasıtası ile Adana Su ve Kanalizasyon İşleri Genel Müdürlüğü (ASKİ)'nün Seyhan Atıksu Arıtma Tesisi'ne bağlanmaktadır. Seyhan Atıksu Arıtma Tesisi Bakanlığımız tarafından Sürekli Atıksu İzleme Sistemi ile 24 saat online olarak izlenmekte olup, Adana Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından 6 ayda bir düzenli olarak numuneler alınmaktadır. Ayrıca şikayet söz konusu olduğu durumlarda ani denetimler yapılarak atıksu numuneleri alınmaktadır. Analiz sonuçlarında herhangi bir olumsuzluk çıkması durumunda Çevre Kanunu kapsamında idari yaptırım uygulanmaktadır. 08.06.2023 tarihinde Sürekli Atıksu İzleme Sistemi (SAİS) Kabini'nden Bütünleşik Karşılaştırma Testi kapsamında numune alınmış olup, analiz sonuçları KAAY Tablo-1 sınır değerlerini sağlamaktadır.

Adana ili'nde Seyhan ve Yüreğir Atıksu Arıtma Tesisleri Bakanlığımız tarafından Sürekli Atıksu İzleme Sistemi ile 24 saat online olarak izlenmekte olup, Adana Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından 6 ayda bir düzenli olarak numuneler alınmaktadır. Ayrıca Seyhan ilçesi'nde bulunan tekstil ve petrokimya tesislerinin atıksuları kendi atıksu arıtma tesislerinde arıtılarak, Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) drenaj kanallarına deşarj edilmekte olup, Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri Tebliği kapsamında tüm deşarj yapan tesislerin atıksuları Bakanlığımız tarafından online olarak 24 saat izlenmekte, diğer tesislerin ise Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Numune Alma ve Analiz Metodları Tebliği kapsamında debilerine göre iç izlemeleri yapılmakta ve düzenli olarak denetlenerek numuneler alınmaktadır.

Adana ili'nden geçen TD5-7 ve 8 DSİ drenaj kanalları birleşerek TD0 drenaj kanalına bağlanmakta oradan da Seyhan Nehri'ne bağlanmaktadır. Söz konusu drenaj kanalları bölgedeki tarımsal alanlardan kaynaklanan drenaj sularını ve bazı tesislerin arıtılmış atıksularını toplamaktadır. Drenaj kanallarına deşarj eden tesisler Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Numune Alma ve Analiz Metodları Tebliği kapsamında debilerine göre Adana Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından iç izlemeleri yapılmakta ve düzenli olarak denetlenerek numuneler alınmaktadır.

Şikayet söz konusu olduğu durumlarda ani denetimler yapılarak atıksu numuneleri alınmaktadır. Analiz sonuçlarında herhangi bir olumsuzluk çıkması durumunda Çevre Kanunu kapsamında idari yaptırım uygulanmaktadır..